

Sensorveiledning ordinær skoleeksamen SOSANT1200 våren 2023

Generelt gjelder følgende for bedømmelsen av alle besvarelsene:

5-timers skoleeksamen. Eksamen består av to deler:

- I del 1 skal studentene besvare 2 av 5 spørsmål
- I del 2 skal studentene besvare 1 av 3 spørsmål

I vurderingen vil del 1 telle 25% og del 2 telle 75%.

Det anvendes et sett generelle kriterier i vurderingen av alle besvarelsene. Disse kan beskrives på følgende vis: For å svare godt, må kandidaten bruke pensum, skrive presist, nytte relevanskriterier (eller «holde seg til saken») og vise evne til å drøfte og argumentere. I tillegg honoreres faglig selvstendighet.

Kortsvar del 1

- 1. Hvordan definerer Weber makt? Gi et kort eksempel fra pensum som viser en form for legitimering av makt.**

En god besvarelse gir tilfredsstillende svar på alle tre delene som oppgaven rommer. De første to delene besvares gjennom å gjengi Webers avgrensning av makt og gjennom å forklare Webers interesse for legitimitetsbegrepet og hans ideer om den legitime makten som et spesialtilfelle av (eller en underkategori av det videre begrepet) makt. De mest relevante pensumsidene her er utdraget fra Weber selv. I skisseringen av et eksempel på en legitimeringsprosess står kandidaten fritt – eksemplet kan hentes fra flere ulike arbeider på pensumet (Lazar, Kirsch, osv.).

- 2. Hva kjennetegner det struktur-funksjonalistiske studiet av politikk?**

En god besvarelse forklarer hvordan struktur-funksjonalistiske antropologer analyserer politikk. Sentrale elementer er analysen av en institusjons funksjon og dets bidrag i vedlikeholdelse av sosiale strukturer, fokus på målrettet handling, samfunnet som en organisme som følger «naturlover», og en tilnærming som er kritisk til historiske forklaringer. Et pluss gis ved henvisning til britisk forskning på Afrikanske kolonier som etablerte politisk antropologi som en underdisiplin av sosialantropologi. Flere eksempler er nevnt i Lewellen (f.eks Radcliffe-Brown, E. E. Evans-Pritchard om studiet av slektskap som kaster lys over politikk, økonomi, religion, økologisk tilpasning osv, om Nuer folket om Leopardskinnehøvdingen som utgjør den systembevarende kraften.

- 3. Hva legger Stuart Kirsch i uttrykket “corporate science”? Redegjør kort og illustrer med eksempler hentet fra Kirschs bok.**

Et godt svar redegjør for en del av Kirschs argumentasjon i bokens kapittel 4 (kalt «Corporate Science») og i andre av bokens kapitler om hvordan store transnasjonale selskaper typisk søker å bruke vitenskap og kunnskap på strategiske og taktiske måter – politisk – for å nå bestemte økonomiske mål. Et pluss gis om svaret viser hvordan ulike industrier

(tobakksindustrien, den farmasøytiske industrien, gruveindustrien) historisk har lært av hverandre, og fortsetter å lære av hverandre. Videre bruker et godt svar illustrerende empirisk materiale hentet fra Kirschs bok (og eventuelt fra andre steder). Et godt svar kan videre relatere Kirschs diskusjon til mer generell tenkning om forholdet mellom makt og kunnskap, makt og symbolske former (som Foucaults, eller Bourdieus) – men dette siste anses som krevende, og kan ikke ansees som nødvendig å gjøre for at svaret skal bedømmes som meget godt. Det mest relevante pensumarbeidet er Kirschs bok, spesielt hans kapittel 4 – i tillegg kan trekkes vekslers på Lewellen (især hans kapittel 10 om Foucaults og Bourdieus ideer).

4. Forklar hva slags etnografisk studium James Ferguson og Akhil Gupta argumenterer for.

Ferguson og Gupta skisserer en tenkning om den moderne staten, og et program for hvordan etnografer kan, og bør, studere den. Et godt svar redegjør for de mest sentrale sidene ved tenkningen og programmet deres. I dette ligger særlig to krav: (1) Svaret bør forklare hvordan Ferguson og Gupta svarer på spørsmålet «Gjennom hvilke prosesser kommer folk (borgere) til å erfare og forestille seg staten som en enhet med bestemte romlige kjennetrekke («spatial characteristics»)? Og (2) svaret bør kort forklare hva Ferguson og Gupta legger i «transnational governmentality», og hvorfor de trenger dette begrepet. Et godt svar kan videre bruke illustrerende eksempler (hentet fra teksten til Ferguson og Gupta eller andre steder) og/eller knytte ideene og perspektivet til Ferguson og Gupta til andre forfattere på pensum (for eksempel Foucault, Trouillot, von Schnitzlers).

5. Redegjør for Antina von Schnitzlers generelle perspektiv på det antropologiske studiet av politikk.

For å svare godt på denne oppgaven er det ikke tilstrekkelig å bare skissere de empiriske prosessene som Schnitzler behandler (i henholdsvis det victorianske Storbritannia og dagens Sør-Afrika). Et godt svar trenger å skissere noen trekk ved Schnitzlers mer generelle posisjon: Hva hevder hun mer generelt om forbindelsene mellom etikk, politikk, og former for teknologi og infrastruktur (eller materialitet)? Hva hevder hun mer generelt om studiet av politisk liv? Posisjonen hennes er særlig tydelig formulert på sidene 671-673, 682, og 687. En god besvarelse kan videre relatere sider ved Schnitzlers tenkning og posisjon til andre tilnærminger til studiet av maktstrukturer og politikk som er representert på pensumet (en Wolf, en Foucault, Lewellen, Gledhill, Ferguson og Gupta, etc.).

Langsvar del 2

1. Diskuter relasjonen mellom makt og motstand. Bruk minst tre av arbeidene på pensum i utformingen av besvarelsen.

For å svare godt er det nødvendig å redegjøre for, og diskutere analyse av maktforhold og rommet for motstand og aktivisme som er nedfelt i minst tre av arbeidene på pensum. Mange ulike pensumarbeider kan her brukes. Noen eksempler kan være: Wolf, Foucault, Lewellen om makt og motstand og maktanalyser; Kirsch arbeid om makt, den globale kapitalismen, transnasjonale bevegelser og urfolkspolitikk; Lazars monografi fra Argentina om fagforeningspolitikk og politisk aktivisme; Hetheringtons essay fra Paraguay om bondeaktivister, Kivland (om hvordan kunst kan brukes som motmakt og til å løfte erfaringer til marginaliserte samfunn og stemmer), Anita von Schnitzlers om former for engasjement og motstand i Sør-Afrika). Kandidaten står svært fritt i valget av pensumarbeid. Det avgjørende er hva bruken genererer i form av et godt organisert, interessant, og velskrevet essay om antropologiske undersøkelser av relasjonen mellom makt og motstand.

2. Diskuter hvordan Kirsch i *Mining Capitalism* undersøker og forstår politisk aktivisme. Bruk, i tillegg til Kirschs bok, minst to av de andre arbeidene på pensum i utformingen av besvarelsen.

For å svare godt er det nødvendig å redegjøre for, og diskutere, noen utvalgte sider ved Kirschs tilnærming til studiet av politisk aktivisme. For å svare godt er det ikke tilstrekkelig å bare skissere empiriske prosesser som Kirschs bok behandler. Et godt svar trenger å skissere noen trekk ved Kirschs mer generelle posisjon: Hva hevder han mer generelt om (analysen av) maktforhold og rommet for motstand og aktivisme? Om kapitalismen? Om sosiale og politiske bevegelser? Om urfolksaktivisme og urfolkspolitikk? Et godt svar behøver ikke å behandle alle disse størrelsene (makt, den globale kapitalismen, sosiale bevegelser, urfolkspolitikk). Slett ikke. Men svaret bør i en tilstrekkelig grad vise evne til å diskutere utvalgte trekk ved Kirschs mer generelle tilnærming. For igjen å konkretisere: Kirsch benytter seg av noen mer generelle kategorier eller begreper for å skape analysen sin – som «The Politics of Space», «Politics of Time», og «New Politics of Time». Et godt svar behandler sider ved Kirschs analyse av politisk aktivisme på en slik måte at det også kort nevner eller behandler et eller flere av de mer generelle begrepene Kirsch anvender for å drive fram argumentasjonen sin. Videre relaterer et godt svar sider ved Kirschs diskusjon av politisk aktivisme til diskusjoner nedfelt i minst to av de andre arbeidene på pensum. Mange ulike pensumarbeider kan her brukes. Noen eksempler kan være: Wolf, Foucault, Lewellen om makt og motstand og maktanalyser; Lazars monografi fra Argentina om fagforeningspolitikk og politisk aktivisme; og Hetheringtons essay fra Paraguay om bondeaktivister. Men igjen, i valget av de to arbeidene utenom Kirschs står kandidaten svært fritt.

3. Diskuter betydningen av arbeid med historie og kollektive minner for den politiske antropologien. Bruk minst tre av arbeidene på pensum i utformingen av besvarelsen.

For å svare godt er det nødvendig å velge ut minst tre pensumarbeider av relevans og bruke aspekter ved dem for å formulere et mer generelt ståsted, dvs. nå fram – gjennom diskusjonen i besvarelsen – til noen mer generelt formulerte holdepunkter for

antropologiske undersøkelser av politisk liv. For å svare godt bør en i besvarelsen operere med en distinksjon (eller flere) mellom ulike måter å arbeide med historie på – for eksempel mellom det å ta i bruk historie som et akademisk redskap, eller historisere, på den ene siden, og det å studere historie i form av kollektive og/eller individuelle minner / aktørers egne beretninger og ideer om fortiden på den andre siden. Sagt annerledes: Oppgaveteksten bruker formuleringen «arbeid med historie og kollektive minner». Et godt svar ser ikke bort fra, eller kolliderer helt, distinksjonen som er bygget inn i oppgaveteksten; i stedet søker det å bruke den til å utvikle en diskusjon med nyanser, flere svar på hovedutfordringen oppgaven gir. Videre er et godt svar et som klart forholder seg til spørsmålet om relevans for politisk analyse: det er opptatt av å spørre om, og diskutere, relevansen av arbeid med historie og minner for undersøkelsen av makten og dens ansikter, av politiske prosesser, av identitetspolitikk, av stats- og nasjonsbygging. Svaret kan godt velge å stort sett spørre om relevans for bare én del av den politiske antropologien (for eksempel bare undersøkelsen av statsbygging) – men det er nødvendig å diskutere relevans eller betydning for en form for politisk antropologi. Noen åpenbart relevant pensumarbeider er de av Das, Kockamane, Lazar, Trouillot, Kivland, Wolf, og Mintz, Heteringthorn, Rubin, Hussein). En kan også bruke andre deler av pensumet, som Lewellen, Gledhill, Foucault, von Schnitzler. Oppgaven er gitt slik at kandidaten står fritt og har en rekke ulike muligheter med hensyn til både utvelgelsen av pensumarbeider og utformingen av argumentasjonen / essayet.